

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I MAĐARSKE O RAZMENI I UZAJAMNOJ ZAŠTITI TAJNIH PODATAKA

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum između Republike Srbije i Mađarske o razmeni i uzajamnoj zaštiti tajnih podataka, potpisan na Paliću, 20. juna 2023. godine, u originalu na srpskom, mađarskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma između Republike Srbije i Mađarske o razmeni i uzajamnoj zaštiti tajnih podataka u originalu na srpskom jeziku glasi:

SPORAZUM IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE I MAĐARSKE O RAZMENI I UZAJAMNOJ ZAŠTITI TAJNIH PODATAKA

Republika Srbija i Mađarska (u daljem tekstu: "strane"),

Potvrđujući značaj međusobne saradnje između strana,

Uviđajući da dobra saradnja može zahtevati razmenu tajnih podataka između strana,

Potvrđujući da će obezbediti ekvivalentnu zaštitu tajnih podataka,

U želji da obezbede zaštitu tajnih podataka koji se razmene između njih ili između pravnih ili fizičkih lica u njihovoj nadležnosti,

Uz uzajamno poštovanje nacionalnih interesa i bezbednosti, sporazumele su se sledeće:

ČLAN 1

CILJ I PRIMENA SPORAZUMA

Cilj ovog sporazuma jeste da obezbedi zaštitu tajnih podataka koji se razmene ili stvore tokom saradnje između strana, ili između pravnih ili fizičkih lica u njihovoj nadležnosti.

ČLAN 2

DEFINICIJE

Za potrebe primene ovog sporazuma, navedeni pojmovi imaju sledeće značenje:

a) „**povreda bezbednosti**” jeste radnja ili propust suprotan ovom sporazumu ili nacionalnim zakonima i propisima strana koji za posledicu može imati neovlašćeno otkrivanje, gubitak, uništavanje, protivpravno prisvajanje, pristup ili bilo koju drugu vrstu kompromitovanja tajnih podataka;

b) „**ugovor s tajnim podacima**” jeste ugovor koji uključuje ili zahteva pristup tajnim podacima;

c) „**tajni podaci**” jesu svi podaci koji, bez obzira na svoj oblik ili prirodu, zahtevaju zaštitu od povrede bezbednosti i propisno su označeni u skladu sa nacionalnim zakonima i propisima svake strane;

d) „**ugovarač**” jeste svako fizičko ili pravno lice koje poseduje poslovnu sposobnost da zaključuje ugovore s tajnim podacima u skladu sa nacionalnim zakonima i propisima;

e) „**bezbednosni sertifikat za pravno lice**” jeste odluka nacionalnog bezbednosnog organa da objekat pravnog lica poseduje fizičke i organizacione mogućnosti za rukovanje tajnim podacima i njihovo čuvanje u skladu sa nacionalnim zakonima i propisima;

f) „**nacionalni bezbednosni organ**” jeste državni organ koji je odgovoran za primenu ovog sporazuma i nadzor te primene;

g) „**potrebno da zna**” jeste princip prema kome se pristup tajnim podacima može dozvoliti licu koje ima potvrđenu potrebu da pristupi tajnim podacima u vezi sa njegovim/njenim službenim dužnostima ili zbog izvršenja određenog zadatka;

h) „**strana davalac**” jeste strana, uključujući pravna ili fizička lica u njenoj nadležnosti, koja ustupa tajne podatke;

i) „**bezbednosni sertifikat za fizička lica**” jeste odluka nacionalnog bezbednosnog

organa da fizičko lice ispunjava zahteve za pristup tajnim podacima u skladu sa nacionalnim zakonima i propisima;

j) „**strana primalac**” jeste strana, uključujući pravna ili fizička lica u njenoj nadležnosti, koja prima tajne podatke;

k) „**ugovor sa podugovaračem**” jeste ugovor koji ugovarač zaključuje sa drugim ugovaračem (podugovaračem) radi snabdevanja dobrima i pružanja usluga;

l) „**podugovarač**” jeste pravno lice ili fizičko lice sa kojim ugovarač zaključuje ugovor;

m) „**treća strana**” jeste bilo koja država, uključujući pravna ili fizička lica u njenoj nadležnosti, odnosno međunarodna organizacija koja nije strana u ovom sporazumu.

ČLAN 3

NACIONALNI BEZBEDNOSNI ORGANI

(1) Nacionalni bezbednosni organi strana su:

U Republici Srbiji:

Kancelarija Saveta za nacionalnu bezbednost i zaštitu tajnih podataka

U Mađarskoj:

Nemzeti Biztonsági Felügyelet (Nacionalni bezbednosni organ)

(2) Nacionalni bezbednosni organi međusobno dostavljaju službene podatke za kontakt i obaveštavaju se o svim naknadnim promenama u vezi sa nacionalnim bezbednosnim organima.

(3) Promene u nazivu nacionalnih bezbednosnih organa ne predstavljaju osnov za izmenu ovog sporazuma. Nacionalni bezbednosni organi su dužni da se međusobno obaveste o tim promenama u pisanoj formi.

ČLAN 4.

STEPENI I OZNAKE TAJNOSTI

Sledeći stepeni i oznake tajnosti su ekvivalentni:

U Republici Srbiji	U Mađarskoj	Ekvivalenti na engleskom jeziku
DRŽAVNA TAJNA	„Szigorúan titkos!”	TOP SECRET
STROGO POVERLJIVO	„Titkos!”	SECRET
POVERLJIVO	„Bizalmas!”	CONFIDENTIAL
INTERNO	„Korlátozott terjesztésű!”	RESTRICTED

ČLAN 5

PRISTUP TAJNIM PODACIMA

Pristup tajnim podacima prema ovom sporazumu ograničava se samo na fizička lica koja postupaju u skladu sa principom „potrebno da zna“ i propisno su ovlašćena u skladu sa nacionalnim zakonima i propisima svake strane.

ČLAN 6

PRINCIPI BEZBEDNOSTI

(1) Strana davalac:

- a) obezbeđuje da tajni podaci budu obeleženi odgovarajućim oznakama tajnosti u skladu sa nacionalnim zakonima i propisima;
- b) obaveštava stranu primaoca o svim uslovima korišćenja tajnih podataka;
- c) obaveštava stranu primaoca, u pisanoj formi, bez nepotrebnog odlaganja, o svim naknadnim promenama stepena tajnosti ili trajanja tajnosti.

(2) Strana primalac:

- a) obezbeđuje da tajni podaci budu označeni ekvivalentnim stepenom tajnosti u skladu sa članom 4 ovog sporazuma;
- b) pruža isti stepen zaštite tajnim podacima kao sopstvenim tajnim podacima ekvivalentnog stepena tajnosti;
- c) obezbeđuje zaštitu tajnih podataka koja je ekvivalentna stepenu tajnosti podataka do prijema pismenog obaveštenja od strane davaoca o skidanju tajnosti ili promeni stepena tajnosti, odnosno važenja tajnih podataka;
- d) obezbeđuje da tajni podaci ne budu ustupljeni trećoj strani bez prethodne pismene saglasnosti strane davaoca;
- e) koristi tajne podatke samo u svrhu u koju su ustupljeni u skladu sa uslovima ustupanja strane davaoca.

ČLAN 7

BEZBEDNOSNA SARADNJA

(1) Kako bi uspostavili slične standarde bezbednosti, nacionalni bezbednosni organi se, na zahtev, međusobno obaveštavaju o svojim nacionalnim zakonima i propisima u vezi sa zaštitom tajnih podataka i praksama koje proističu iz njihove primene.

(2) Na zahtev, nacionalni bezbednosni organi, u skladu sa svojim nacionalnim zakonima i propisima, pružaju međusobnu pomoć tokom vršenja procedura bezbednosnih provera za fizička lica i procedura bezbednosnih provera za pravna lica.

(3) Na zahtev, strane, u skladu sa svojim nacionalnim zakonima i propisima, priznaju bezbednosne sertifikate za fizička lica i bezbednosne sertifikate za pravna lica koje je izdala druga strana. Član 4. ovog sporazuma primenjuje se shodno tome.

(4) Nacionalni bezbednosni organi se, bez odlaganja, međusobno pismeno obaveštavaju o promenama u vezi sa priznatim bezbednosnim sertifikatima za fizička lica i bezbednosnim sertifikatima za pravna lica, posebno u slučaju njihovog opoziva.

(5) Saradnja, u skladu sa ovim sporazumom, odvija se na engleskom jeziku.

(6) Obaveštajne, bezbednosne i policijske službe strana mogu neposredno razmenjivati operativne i/ili obaveštajne podatke u skladu sa nacionalnim zakonima i propisima, kao i važećim međunarodnim sporazumima.

ČLAN 8

UGOVORI S TAJNIM PODACIMA

(1) Ugovori s tajnim podacima zaključuju se i primenjuju u skladu sa nacionalnim zakonima i propisima svake strane. Na zahtev, nacionalni bezbednosni organi potvrđuju da predloženi ugovarači, kao i fizička lica koja učestvuju u pregovorima za zaključivanje sporazuma, odnosno u primeni ugovora s tajnim podacima, imaju odgovarajuće bezbednosne sertifikate za fizička lica, odnosno bezbednosne sertifikate za pravna lica.

(2) Nacionalni bezbednosni organ može zahtevati od partnerskog organa da se izvrši bezbednosna inspekcija pravnog lica koje se nalazi na teritoriji druge strane, kako bi se obezbedila kontinuirana zaštita tajnih podataka.

(3) Ugovori s tajnim podacima sadrže projektna bezbednosna uputstva u vezi sa bezbednosnim zahtevima i stepenom tajnosti svakog elementa ugovora s tajnim podacima. Primerak projektnih bezbednosnih uputstava prosleđuje se nacionalnom bezbednosnom organu strane pod čijom nadležnošću treba da bude realizovan ugovor sa tajnim podacima.

(4) Strana primalac preuzima odgovornost za propisivanje i sprovođenje mera bezbednosti u vezi sa ugovorom s tajnim podacima na osnovu istih standarda i zahteva koji određuju zaštitu njenih sopstvenih ugovora sa tajnim podacima.

ČLAN 9

PRENOS ILI ELEKTRONSKA DOSTAVA TAJNIH PODATAKA

(1) Tajni podaci se prenose u skladu sa nacionalnim zakonima i propisima strane davaoca diplomatskim putem ili shodno drugačijem pismenom dogovoru nacionalnih bezbednosnih organa.

(2) Strane mogu dostaviti tajne podatke elektronskim sredstvima u skladu sa bezbednosnim procedurama koje su nacionalni bezbednosni organi odobrili u pisanoj formi.

ČLAN 10

UMNOŽAVANJE, PRAVLJENJE IZVODA, PREVOĐENJE I UNIŠTAVANJE TAJNIH PODATAKA

(1) Umnoženi primerci, izvodi i prevodi tajnih podataka ustupljenih u skladu sa ovim sporazumom nose odgovarajuće oznake tajnosti i zaštićuju se kao originali. Tajni podaci se umnožavaju u ograničenom broju koji je potreban u službene svrhe.

(2) Prevodi tajnih podataka ustupljenih prema ovom sporazumu nose napomenu na jeziku prevoda u kojoj se navodi da sadrže tajne podatke strane davaoca.

(3) Tajni podaci s oznakom tajnosti DRŽAVNA TAJNA/„Szigorúan titkos!"/TOP SECRET, koji su ustupljeni u skladu sa ovim sporazumom, umnožavaju se, izvlače iz konteksta ili prevode samo na osnovu prethodne saglasnosti strane davaoca.

(4) Tajni podaci s oznakom tajnosti DRŽAVNA TAJNA/ „Szigorúan titkos!"/TOP SECRET, koji su ustupljeni u skladu sa ovim sporazumom, ne uništavaju se nego se vraćaju strani davaocu, nakon što strana davalac proceni da više nisu potrebni.

(5) U slučaju krizne situacije u kojoj je nemoguće zaštititi ili vratiti tajne podatke strani davaocu, oni će biti uništeni bez nepotrebnog odlaganja. Nacionalni bezbednosni

organ strane primaoca obaveštava u pisanoj formi nacionalni bezbednosni organ strane davaoca o uništenju tajnih podataka.

ČLAN 11

POSETE

(1) Posete koje zahtevaju pristup tajnim podacima podležu pribavljanju prethodnog pismenog odobrenja nacionalnog bezbednosnog organa svake strane.

(2) Nacionalni bezbednosni organ strane posetioca obaveštava nacionalni bezbednosni organ strane domaćina o planiranoj poseti dostavljanjem zahteva za posetu najmanje dvadeset dana pre njene realizacije. U hitnim slučajevima, zahtev za posetu može biti podnet u kraćem roku, zavisno od prethodne koordinacije između nacionalnih bezbednosnih organa.

(3) Zahtev za posetu treba da sadrži:

a) ime i prezime, datum i mesto rođenja, državljanstvo i broj putne isprave/lične karte posetioca;

b) funkciju posetioca i bliže informacije o organizaciji koju predstavlja;

c) stepen i važenje bezbednosnog sertifikata posetioca;

d) datum i trajanje posete, i, u slučaju periodičnih poseta, ukupan vremenski period obuhvaćen tim posetama;

e) svrhu posete, uključujući najviši stepen tajnosti podataka o kojima se radi;

f) naziv i adresu pravnog lica kod koga se realizuje poseta, kao i ime, broj telefona/faks i imejl adresu lica za kontakt;

g) datum, potpis i otisak službenog pečata nacionalnog bezbednosnog organa.

(4) Nacionalni bezbednosni organi mogu se dogovoriti o spisku posetilaca ovlašćenih da realizuju periodične posete. Nacionalni bezbednosni organi dogovaraju o daljim pojedinostima periodičnih poseta.

(5) Tajni podaci koje posetilac pribavi smatraće se tajnim podacima u skladu sa ovim sporazumom.

ČLAN 12

POVREDA BEZBEDNOSTI

(1) Nacionalni bezbednosni organi se međusobno obaveštavaju, bez nepotrebnog odlaganja, o svakoj povredi bezbednosti ili o sumnji da je do toga došlo.

(2) Nacionalni bezbednosni organ strane na čijoj je teritoriji nastupila povreda sprovodi istragu o incidentu bez nepotrebnog odlaganja. Nacionalni bezbednosni organ druge strane sarađuje u istrazi, ako se to zahteva.

(3) U svakom slučaju, nacionalni bezbednosni organ strane primaoca obaveštava u pisanoj formi nacionalni bezbednosni organ strane davaoca o okolnostima pod kojima je nastupila povreda bezbednosti, obimu štete, donetim merama za njeno umanjeње i rezultatu istrage.

ČLAN 13

TROŠKOVI

Svaka strana snosi svoje troškove koji nastanu tokom primene ovog sporazuma.

ČLAN 14

ODNOS PREMA DRUGIM MEĐUNARODNIM SPORAZUMIMA

(1) Ovaj sporazum, ni na koji način, ne dovodi u pitanje obaveze Mađarske, kao države članice Evropske unije. Prema tome, nije dozvoljeno pozivati se na odredbe ovog sporazuma niti ih tumačiti na način koji bi poništio, izmenio ili drugačije uticao na obaveze Mađarske koje proističu iz Ugovora na kojima se zasniva Evropska unija (Ugovor o Evropskoj uniji, Ugovor o funkcionisanju Evropske unije i Ugovor o osnivanju Evropske zajednice za atomsku energiju) ili iz primarnog zakonodavstva Evropske unije.

(2) Ovaj sporazum, ni na koji način, ne dovodi u pitanje obaveze Mađarske kao države članice Organizacije Severnoatlantskog ugovora. Prema tome, nije dozvoljeno pozivati se na odredbe ovog sporazuma niti ih tumačiti na način koji bi poništio, izmenio ili drugačije uticao na obaveze Mađarske koje proističu iz Severnoatlantskog ugovora potpisanog u Vašingtonu 4. aprila 1949. godine.

(3) Ovaj sporazum ne utiče na obaveze koje strane imaju na osnovu bilo kog drugog bilateralnog ili multilateralnog ugovora, uključujući bilo koje sporazume koji uređuju razmenu i uzajamnu zaštitu tajnih podataka.

ČLAN 15

ZAVRŠNE ODREDBE

(1) Ovaj sporazum se zaključuje na neodređeno vreme. Stupa na snagu prvog dana drugog meseca nakon dana prijema poslednjeg od dva obaveštenja koje strane dostavljaju jedna drugoj diplomatskim putem, a u kojima se navodi da su ispunjene njihove unutrašnje zakonske procedure potrebne za stupanje na snagu ovog sporazuma.

(2) Ovaj sporazum može biti izmenjen i dopunjen u pisanoj formi na osnovu uzajamne saglasnosti strana. Te izmene i dopune stupaju na snagu u skladu sa stavom 1 ovog člana.

(3) Svaka strana ima pravo da u bilo kom trenutku u pisanoj formi otkaže ovaj sporazum. U tom slučaju, važenje ovog sporazuma ističe nakon šest meseci od dana kada druga strana primi pisano obaveštenje o otkazu.

(4) Bez obzira na otkaz ovog sporazuma, svi tajni podaci koji se razmene ili nastanu u skladu s ovim sporazumom biće zaštićeni u skladu sa njegovim odredbama, dok strana davalac u pisanoj formi ne oslobodi stranu primaoca te obaveze.

(5) Svaki spor u vezi sa tumačenjem ili primenom ovog sporazuma rešavaće se između strana putem konsultacija i pregovora bez pribegavanja spoljnoj sudskoj nadležnosti.

Potvrđujući navedeno, dole potpisani propisno ovlašćeni predstavnici svojih vlada potpisali su ovaj sporazum.

Sačinjeno u Paliću dana 20.6.2023 u dva originala na srpskom, mađarskom i engleskom jeziku, pri čemu je svaki tekst podjednako verodostojan.

U slučaju različitog tumačenja, biće merodavan tekst na engleskom jeziku.

Za Republiku Srbiju

Za Mađarsku

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

OBRAZLOŽENJE

I. Ustavni osnov za donošenje Zakona

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Republike Srbije i Mađarske o razmeni i uzajamnoj zaštiti tajnih podataka sadržan je u odredbi člana 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije koja propisuje da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. Razlozi zbog kojih se predlaže potvrđivanje Sporazuma

1. Donošenjem Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Republike Srbije i Mađarske o razmeni i uzajamnoj zaštiti tajnih podataka, Republika Srbija pokazuje spremnost da bilateralnu saradnju sa Mađarskom unapredi i u sektoru bezbednosti, uz međusobno definisan način razmene i zaštite tajnih podataka.
2. U Strategiji nacionalne bezbednosti, Republika Srbija je definisala osnovna opredeljenja politike nacionalne bezbednosti kao što je unapređenje odnosa sa članicama Evropske unije i članicama i partnerima NATO. Donošenjem Zakona o potvrđivanju Sporazuma stvaraju se uslovi za intenzivniju i delotvorniju saradnju sa državom koja je pored toga što je susedna država, ujedno i država članica Evropske unije i NATO.
3. Donošenjem Zakona o potvrđivanju Sporazuma stvaraju se uslovi zajedničkog delovanja protiv izazova, rizika i pretnji koji se odnose ne samo na Republiku Srbiju, već predstavljaju globalne izazove, rizike i pretnje.
4. Donošenjem Zakona o potvrđivanju Sporazuma stvaraju se uslovi za efikasniju saradnju državnih organa Republike Srbije i Mađarske u oblasti unutrašnjih poslova, pravosuđa, spoljnih poslova, odbrane i službi bezbednosti kao i saradnju sa privrednim subjektima sa teritorije druge države čije poslovanje se odnosi na oblasti namenske industrije i proizvodnju i pružanje usluga za potrebe bezbednosnog sektora.

III. Procena potrebnih finansijskih sredstava za sprovođenje Zakona

Za ispunjenje potrebnih bezbednosno-tehničkih standarda za primenu ovog zakona planiraće se sredstva u skladu sa bilansnim mogućnostima Republike Srbije, imajući u vidu da se radi o poslovima iz redovne delatnosti resornih ministarstava i drugih državnih organa.

Međunarodnu saradnju u oblasti razmene i zaštite tajnih podataka naša zemlja je započela zaključivanjem Sporazuma između Vlade Republike Srbije i Organizacije severnoatlantskog pakta (NATO) o bezbednosti informacija i kodeksa o postupanju („Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori”, broj 6/11) i Sporazuma između Republike Srbije i Evropske unije o bezbednosnim procedurama za razmenu i zaštitu tajnih podataka („Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori”, broj 1/12). Za potrebe primene ovih sporazuma formiran je Centralni registar za strane tajne podatke u Kancelariji Saveta za nacionalnu bezbednost i zaštitu tajnih podataka kao i podregistri u Ministarstvu spoljnih poslova, Misiji Republike Srbije pri NATO u

Briselu i Misiji Republike Srbije pri Evropskoj uniji, Ministarstvu unutrašnjih poslova, Ministarstvu odbrane i Bezbednosno informativnoj agenciji. Razmena tajnih podataka sa NATO i Evropskom unijom, bez obzira na to što su sporazumi potvrđeni, otpočela je tek kada su Centralni registar i podregistri u napred navedenim misijama, ministarstvima i drugim organima formirani i prošli sertifikacionu posetu ekspertskeg tima NATO, a zatim i Evropske unije.

S obzirom na to da u našoj zemlji već sada postoje kapaciteti u okviru postojećih registara za razmenu tajnih podataka, ista procedura koja je primenjena za potrebe razmene tajnih podataka sa NATO i Evropskom unijom biće primenjena i sa drugim državama. To znači da je za proširivanje postojećih registarskih kapaciteta, ukoliko oni nisu dovoljni, potreban dogovor srpske i druge ugovorne strane, a zatim i da se realizuju sertifikacione posete ekspertskeg timova obe zemlje koji će se uveriti da su ispunjeni svi bezbednosni uslovi za čuvanje tajnih podataka u Centralnom registru i podregistrima u drugoj državi.

U skladu sa napred iznetim, ukazujemo da kapaciteti za razmenu tajnih podataka postoje, a da njihovo proširivanje ili otvaranje posebnih registara u drugim organima za tajne podatke i mađarske strane predstavlja dug proces kojem prethodi odluka obe strane i formiranje registra za šta će blagovremeno planirati sredstva svi organi u okviru limita na svom razdelu u skladu sa planiranim obimom razmene tajnih podataka.

IV. Organ nadležan za sprovođenje Sporazuma je Kancelarija Saveta za nacionalnu bezbednost i zaštitu tajnih podataka.